

Asia: VN/2005/2020

Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Lain soveltamisalan laajentaminen (1 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Lain tavoite (2 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Valtionosuuden tavoite (3 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Valtionosuudelle asetettujen tavoitteiden tulisi olla linjassa myöntökriteerien kanssa. Kuitenkaan tavoitteiden ristipaine ei saisi aiheuttaa tilannetta, jossa saman toimijan vaaditaan työskentelevän sekä alueellisten vähemmistöjen kulttuurin, että kansainvälisesti korkeatasoisen taiteen erityisosajana.

Ehdotuksessa mainitaan, että Taike antaisi ministeriölle lausunnon, jossa tarkasteltaisiin miten hakijoiden toiminta vastaa laissa asetettuja tavoitteita. Ehdotuksessa ei eritellä kuka/ketkä Taikessa

arvioinnin tekevät tai millä kriteereillä tätä arviointia tehdään tai mikä on lausunnon painoarvo OKM:n päätöksenteossa? Tavoitteiden täyttymisen arviointi on hakijan näkökulmasta koko rahoitusjärjestelmän tärkein vaihe, jonka pitäisi olla täysin läpinäkyvää. Ehdotuksen myötä tulisi myös varmistaa, että Taiken resurssit lausuntojen antamiseen ovat riittävät.

Alueellista ja valtakunnallista vaikuttavuutta tulisi arvioida ja korostaa myös yhteistyönä muihin alan sidosryhmiin, jolloin VOS-järjestelmästä käsin olisi mahdollista kannustaa isoja toimijoita yhteistyöhön pienten toimijoiden kanssa.

Valtionosuuden saamisen edellytykset (4 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Monivuotisia toimintasuunnitelmia tulisi tarkastella samojen kriteerien perusteella kuin Taiken harkinnanvaraisten toiminta-avustusten kriteerejä. Tämä tekisi kahden eri järjestelmän välillä hakemisen ja liikkumisen jouhevammaksi.

Kohdassa 6) asetetaan ehdoksi ”riittävät taloudelliset edellytykset”, mikä jää tulkinnanvaraiseksi. Kuinka paljon arviointiin vaikuttaa kunnan myöntämä osuus? Uhkakuvana tässä on, että kovin moni uusi toimija ei täytä riittäviä taloudellisia edellytyksiä, jos ohjenuorana on tosiasiallisesti 30-30-30 jakosuhte.

Valtionosuuden myöntäminen toistaiseksi tai määräajaksi (5§)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Ehdotuksen mukaan päätöksenteko olisi OKM:llä, jolloin arviointia tehtäisiin kahdessa eri virastossa. Taiken resurssia tulisi merkittävästi lisätä, jolloin Taikella olisi mahdollisuus toimia ainoana taiderahoituksen myöntäjänä. Tämä vähentäisi kentän kahtiajakoa, jota ylläpidetään eri järjestelmillä, joita arvioidaan eri virastoissa.

Ehdotuksen laatinut työryhmä kirjoittaa ehdotuksessaan, että saajien vaihtuvuus jäisi vähäiseksi ja suuret muutokset ovat epätodennäköisiä. Jos valtiolta ei saada merkittävää lisärahoitusta järjestelmään, joka nimenomaan tukee uusien toimijoiden nousua VOS-järjestelmään tai

henkilötyövuosien jakautumista ei tarkastella kriittisesti uusilla arviointikriteereillä, niin uudistuksen vaikutukset jäävät pelkästään nimellisiksi.

Jos nykyiset toimijat otetaan automaattisesti osaksi uutta järjestelmää, niin uudet toimijat ovat jo lähtökohtaisesti huonommassa asemassa.

Valtionosuuden perusteeksi vahvistettavan henkilötyövuosien määrän määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Henkilötyövuosien laskentaperusteissa tulisi huomioida vos-yhteistyöproduktiosta kertyvät henkilötyövuodet molemmille osapuolille.

Korotetun valtionosuusprosentin määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Vapaan kentän toimijoilla on tilastollisesti pienemmät kunnalliset avustukset. Pienempien avustusten seurauksena mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen tai markkinointiin ovat olleet heikot. Tämä asettaa uudet hakijat arviointikriteerien täyttymisen osalta heikompaan asemaan kuin järjestelmän piirissä olevat. Ehdotamme ensimmäiseksi kolmeksi vuodeksi korotettua valtionosuutta kaikille uusille toimijoille, mikä mahdollistaisi todellisen kehitystyön ja omarahoitusosuuden kasvattamisen.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri –nimisten teattereiden rahoitusasema (6§)

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kahden toimijan erityisaseman kirjaaminen VOS-lakiin uudistuksen yhteydessä ei ole perusteltua. Mikäli hallitus katsoo kahden toimijan olevan kansallisesti merkittäviä, niin silloin toimijoita tulisi rahoittaa kansallisten laitosten rahoitusinstrumentilta. Kaikkia toimijoita olisi kohdeltava yhdenvertaisesti VOS-järjestelmän piirissä.

Määräajoin laadittava toimintayksikön rahoitusta koskeva suunnitelma (7 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Hakeminen valtionosuuden piiriin (8 §)**Valitse sopivin**

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Jos nykyiset VOS-toimijat hyväksytään toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella järjestelmän piiriin, tällöin ainoa liikkuvuus tapahtuu vapaan kentän ja 3-vuotisten toimijoiden välillä. Nykyisiä VOS-toimijoita tulisi arvioida vähintään 6 vuoden välein samoin arviointikriteerien perusteella kuin 3-vuotisiakin toimijoita. Saman järjestelmän sisälle ollaan luomassa kahden kerroksen väkeä.

Emme kannata toistaiseksi voimassa olevia valtionosuuspäätöksiä. Kaikkia järjestelmän piirissä olevia tai siihen hakevia tulisi kohdella yhdenvertaisesti 3- tai 6-vuotisen määräaikaisuuden pohjalta.

Määräajoin tehtävä valtionosuuden edellytysten täyttymisen arviointi (8 §)**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kaikkia järjestelmän piirissä olevia toimijoita tulisi arvioida säännöllisesti ja sopia toimintamallit sellaisten toimijoiden varalle jotka eivät ehtoja enää ehtoja täytä ja tippuvat valtionosuuden piiristä pois.

Valtionosuusprosentit 37 ja 60 (rahoituslaki 22 §)**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Esittävien taiteiden yksikköhinnat (rahoituslaki 35 §)**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

MUUT KOMMENTIT

Taiteen edistämiskeskuksen ja OKM:n työnjakoa tulee selkiyttää, jotta läpinäkyvyyttä saadaan lisättyä päätöksentekoprosesseihin; tavoitteiden ja laadun arviointikriteereihin ja kenellä on todellinen päätöksentekovoima.

Ilman merkittävää lisärahoitusta VOS-järjestelmään on varmaa, että järjestelmä pysyy ennallaan eikä todellista muutosta kentällä tapahdu. Ehdotettu 10M lisärahoitus on kertaluonteisena avustuksena riittämätön kentän pitkäjänteisessä monimuotoistamisessa.

Veikkauksen rahoituksen väheneminen tulee turvata ministeriön suoralla rahoituksella.

Koronapandemian aiheuttamien taloudellisten tappioiden korvaamiseksi tulee varata erillinen lisärahoitus.

Nahkuri Sari-Anne
Improvisaatioteatteriyhdistys Stella Polaris ry